

Кенгеш БЮГОННГО КЮННЮ ТЕМАСЫ

Профилактиканы къолгъа алыргъа

КЪМР-ни Саулукъ сакълау министрствосунда «Саулукъ» деген миллет проекте аталган кенгеш бардыргъанды. Анга КЪМР-ни Информациа коммуниацалла, жамаат биригулене эмда жаш тѣлюню ишлери жаны бла, Культура, Билим берюу эм илму , Спорт эм туризм, Урунуу эм социальный айнаытуу министрстволар, Борчул халда медицина страхованыны фондунда ишлегенде, районлада сауулукъ сакълау управлениелени башчылары эм багышу-профилактика учреждениеланы баш врачлары къатышханды.

КЪМР-ни сауулукъ сакълау министрствосунда Билеу Бицув Прохладный бла Нальчик шахарлада сауулукъ арала ачылгъанларын белгилегенди. «Саулукъ» деген миллет проект жашауда бардыргъанлы юч жыл болады. Бу кезуею ичинде 549 участка врачла хазырлангандыла. Жарыуа, бизи республикада адамла къаты арууп къыгынычы, кеспери не къаратмайдыла, аны ючюн диспансеризация бек керекли иш эди, дегер болушдуку.

Кенгешде спорт эм туризм министрствосунда Александр Зарицкый, билим берюу эм илму министрствосунда Илья Дорихина, информациа коммуниацалла, жамаат биригулене эмда жаш тѣлюню ишлери жаны бла министрствосунда Валентина Токмакина, Аслан спорт эм сауулукъ илму илгендируу ишлени юсеринден тынгы халар айтхандыла. Лидия Дорихина къолайсыз юйорледен 1-чи-4-чю класслада окугъан сабийле школада жакъсыз аш бла жалчытыгъанларын билдиргенди. Жарыуа, алгачу бир конге берилген ашы багысыз сегиз сом бла сексен калек болады. Ол а бек ады. Сѣлештерге оюмуна керѣ, башланган школада бири сабийледе да жакъсыз аш бериге керекди, ол кеси да шѣндюча угъай, татыны, татынуу болургъа текучи.

Консултация-диагностика араны баш врачла Марина Борова алада бардыргъан ишни юсюнден айтханды. Араны врачлары школада сабийлеге лекцияла окугъаудула, университетде жаш тѣлю бла ишледиле.

Кенгешни ахырында КЪМР-ни Саулукъ сакълау министри Вадим Бицув «Саулукъ» проекте кенгешинде арды аспас эс бурулугъун чертегенди эм врачлары профилактика ишни бардыргъа къачкыргъанды.

БАЙСЫЛПАНЫ Марзят.

КОНКУРСДА ХОРЛАГЪАНЛА

Къыйындарына - тийишли багъа

Жыл сайын да бардырылуучу «Россейни бек иги 100 товары» деген конкурса юсюнден жылда Къабарты-Малкъарны тюрлю-тюрлю мелликде болган отузун артыкъ предпрятиялары къатышхандыла. Ала анда кеслеринде чыгарылган продукцияны бла тамамланган жумушланы юлголерин кѣргѣзгендеди. Битеуроссей конкурсу логотиплары болганыны санаында чекленген жууаппылгыгъа болганын «Нальчикын сют комбинаты» объектю да борды.

Анда шѣндюча заманын излемлене келишген оборудованиелар орнатылгъанлары, тийишли урунуу болумла куралгъанлары, адамла жалналары ай сайын заманында алып тургъанлары предпрятияны алчылары санаына къошулуучу аны себепли этгенди. Ол алгачу ишангылы атлама бла барды: продукцияны ассортиментин кенгертеди, качество кѣрѣюмдѣлерин илгендируу, ишни хайырлыгыгъын ѳсдѣредди.

Сауай алып айтханда, республиканы аш-азыкъ промышленностунда алчылары бирине санагъан предпрятияда бюгюнлюкде жоюгъа жууукъ тюрлю-тюрлю товар продукцияла чыгарылдыла. Обществонун генеральный директору Шамсудин Якубовну айтыууна

Ахыры 2-чи беттеди.

Ушакъла бардырынуу бла кенгешюнуу ахшы майданы

Россей Федерацияны Жамаат палатасын кзуаргъа деген ниет Владимир Путинден чыккыгъанды. Ол аны юсюнден 2004 жылда, РФ-ни Президенти болган заманда, РФ-ни Федеральный Жыйылууна этген Посланиисинда билдирген эди. Андан сора ол къызы озволтенди, тинтилгенди. Ол жыл 13-чю сентябрде уа Президентюнуу уллу жыйылуунда Владимир Владимирович белай дегенди: «...Жамаат палатаны бир бири бла кенгешюнуу майданына кзуарууну нитине хар жаны бла да тынгылы къаратханды. Анда граждан башламчылыкъла жыйышдырылып, тынгылы оюзюкереге керекдене. Аны бла бирге аллай палата саулай къырганы айнаытуу бла байланы болган, битеумиллет магъанын тутхан къырган онуаланы, бек алгачу уа, законпроектлени жамааттуу сюзѣре жерге айлангъа тийишлери. Сѣз къырал аппаратыны, ол самда правозаманы сакълауу органдыны бизни аны службаны ишлерини эмда анда контроль этюнуу юсюнден барады. Нем акъыл этгенден, бюгюнлюкде аны магъаны айтып айталмазча уллуду».

Алайда да, 2005 жылда 16-чы мартта «Россей Федерацияны Жамаат палатасыны юсюнден» Федеральный закон чыгъады. Аны эмда азы бла РФ-ни субъектерини аллай законлары къабыл атылганын бла граждан обществонуу бла аласты органдыны араларында халла закон куч аладыла. Политика, социология киталада да бу анылманы магъанысы кѣп

тюрлюдо. Аны сылтауу жалаанда идеологияны башлыкъларында тюрлюдо. Аны кѣп ишаны барды. Хар бири граждан обществонуу и кзуарамын, борчларын, айнуу жолларын кѣргѣзтеди. Ма алыны бир къаууму: граждан общество-ол барысына да хайыр келтириу муратла бирикдирген граждандыны бла алыны ассоциацияларыны биригууо, бир шарт жерде жамауатны законла чыгаруу, топуруучу эмда суд властыны ишлерине тюзюлей къатышмаган эсли кесегиди; азат инсанлыны бла алыны организациаларыны закон кзуорулагъан къауумуду; бир бирге кжажу сюелинуу тохтатырыкъ магъаны кучледен бирди.

Ахыры 2-чи беттеди.

Къууачы

Татлы затладан толуу артмакъ

«Водник» культура арада инвалид сабийлеге «Елкъда чыркыла жамалды» деген Жангы жылгъа театр программасы кзуаргъанды. Прохладный муниципальный райондан 130 сабий кеслерини ата-аналары бла бирге ол къууаччы жыйынгандыла.

Спектакль башлангъан алгачу жашчыкълагъа бла къызчыкълагъа творчестволуу мастеркойла ишлегенди. Ала къолай билим берууно Сабий чыгармачылыгыны арасыны педагогларыны бла ата-аналарыны болушукълары бла елкагъа керекли иллуду бла сѣвѣриле хазырлагъандыла. Андан сора сабийле оюнагъа бла викториналагъа тире къатышхандыла. Аны ючюн а алагъа, сейирлик арткакъдан чыгарып, жумушак иллуданы сауыгъа бергенди, татлы затла бла сыйлагъандыла.

Ызы бла уа жангы жылгъы костюмлары конкурсу да болганды. Алыны бек омакъларына да сауыгъала берилгенди. Кюйсюзлюкю, хар заманда да жомакъларда бола келгенича, огурулуу къорлагъан спектакльге сабийле уллу соймеклик бла сейир этип къаргъандыла. Андан сора ала, Жангы жылгъы елканы тѣрегинде айланп, жыр айтхандыла, назмула окугъандыла, элбереге жуаппа тапхандыла, «Конфет кой» деген хореография коллективе бла бирге тепсеген, ойнагъан да этгенди.

Байрамны ахырында Къар Алпа бла Буз къыз сабийлеге жержерли район администрация хазырлагъан татлы сауыгаланы юлгешгенди.

Ирина ЛУТЫРЕВА.

Прохладный муниципальный районун жер-жерли администрациясыны пресс-службасы.

ЖЫЙЫЛУУ

Малкъар тилни сакълауу эмда айнаытууу бек башха салыргъа

Орта кюн КЪМР-ни Журналистлерины союзуу башламчылыгы бла аспасы басма органдо малкъар тилни жюротуюну проблемаларын озюуге жоралган жыйылуу болганды. Анга «Заман» газетини ишчилери, телевидениени бла радиону малкъар бѣлюмлеринде урунган тилибизни, адбиятыбызны тинтен алимне, жазуучула, «Китап» ООУ-ну бла Билим берюу эм илму министрствону келечилери эс башхала келген эдиле.

Журналистлени союзууну председателини орунбасары Шауаланы Разият, бу темагъа аталып, былай кенгеш биринчи керѣ бардырылганын билдирди, аны ачканды. Жыйылуу алаарында сѣлешсе, «Заман» газетини баш редактору Аталаны Жамал тилибизни жюротуюну, аны хайырлануу къууанчыра халда болмагъанын белгилегенди. Кѣпле юйорлеринде орусча сѣлешѣнлери улуу къыйгырылуукъ бла айтханды. Бу проблеманы кетери жаны бла иш сабий садалла, школада да кереклича куралмалганына жарыгъанды.

Аны бла бирге малкъар тил бек бай тил болганын, аны мындан ары да байыкъландыра барыргъа тийишлери да чертегенди Жамал Жабирович. Тил бла кюрешген алмирликте кѣп болгандыкъла, журналистлик жыйылууны жарашдыргъан энчи китапталы, сѣзлюкени жоклуугу чыраула кзуаргъанын да озсѣргенди. Аны халасындан бир сѣзно кич тюрлю жазаргъа, терминлени хайырланууда халатла жибериге болушкъларын да айтханды.

Ахыры 2-чи беттеди.

Республиканы атламлары

Къайгыруу

Ветеранла фатарла бла жалчытылынырыкъыла

РФ-ни Президентини кесини энчи Указы бла кѣлр жыл майда, Улуу Хорланмы 65-жылгъыгъа толур заманга, Ата журт уруун ветеранларыны барысын да фатарла бла жалчытыргъа деп, аллай борч салганды. Аны топуруу мурат бла къыралда, ол самда бизи республикада да, тийишли мадарала этиледеди.

Бизге КЪМР-ни Урунуу эмда социальный айнаытуу министрствосундан билдиргенлери керѣ, республикада жашуу болуучуларын илгендириге керек болган жыйырма беш ветеран барды. Алдан алтысы Улуу Ата журт уруундан сакъат болуп къайтхандыла, жетииси да ала къатышхандыла, онекиси уа урууда тапхан къыйгуларындан ѳлгенлени юйорлериндеди.

Алгачу фатарла апыр, юйле ишлер ючюн, федеральный бюджеттен 19 миллион 907,4 минг сом берилгенди. Энди жыйырма экиси жашуу болуучуларын илгендириу онг тапхандыла, ючюсю уа кеслерине фатарла излей турдыла.

Бизни корр.

Мадар этиу

Эки минг жангы ишчи жер кураллыкъды

Къабарты-Малкъарны Адамланы иш бла жалчытуу жаны бла комитете къаллай бир ишиси зеренге алынганны, къаллай бир адам ишден кетергенин ийикъ сайын къарганыла турды. Андан бизге билдиргенлери керѣ, ол тинтилге ишчилек артыкъ уллу жайылганын, ишлеринден эркин этилгенле ишленгенле жалаанда 0,6 процентин тутханларын кѣргѣзтеди.

Кризисге къажуа мадарланы чеклеринде адамланы болгаллы иш бла жалчытууга энчи эс бурулганды. Жер-жерли администрацияла шахарлада бла этпир болуучу ишлени кзуаргъанды. Аны бла бирге оукуу юйлени бошак къыгъанла урууну санау жайышдырыу ючюн, алгачу стажировкала кзуаралдыла. Кеслерини бизнеслери кзуаруу ючюн да, ишлелге ахма бериге белгиленди. Ол жумушланы тамамлауа республикалы бюджетден жыйырма миллион сом берилгенди.

Ол мадарлардан сора да, кѣлр жыл кѣп уллу инвестиция проектлени жашауда бардыргъа план барды. Алыны хайырындан 2,1 минг жангы ишчи жер кзуаргъа мурат этиледе.

Бизни корр.

Транспорт

Эл амбулаторияла - женгил автомашына

Республикагъа арт кезиуде келген автотранспортла бла энчи техникадан Черѣк районга да юлюш чыгарылганын белгилегенди. Жер-жерли администрацияны башчысыны орунбасары Тогузгуланы Юсуп билдиргенге керѣ, район организациалагъа «О-2101» маркалы экскаватор, ГАЗ-КО-503-13-2 маркалы вакуум машина, эки да женгил автомашына берилгенди. Дагъыда юч УАЗ-3966294 маркалы санитар автомобиль бѣлюрге деп белгиленгенди да, ала келгенде, элдегиди амбулаториялага жиберилгенди.

Россейни автотромуна болушукъ этюуге бурулган онуну келеринде къыралны регионларын 20 миллиард сом бѣлонгени эсе салайыкъ. Ол ахчандан Къабарты-Малкъаргъа 128 миллион сом жетериди. Анга эм республикалы бюджеттен софинансироване халда бериле 55 миллион сомга КЪМР жангы транспорт эм энчи техника алыкъды.

Черѣк муниципальный районун жер-жерли администрациясыны пресс-службасы.

Олимпиада

Школчула - финанс рынокланы юслеринден

Къабарты-Малкъардан 24 школчу финанс рынокла жаны бла тамата класслада окугъанлары араларында бардыргъан бешинчи битеуроссей олимпиаданы биринчи туруна къатышдыла. Аны заданияларын тест сорууладан эмда тийишли литература тизмесинден кзуаралдыла. Январыны аягында балла берге тийишдириуле эмда 2010 жылда 16-чы февральдан 20-сына дерѣ барлыкъ 2-чи тургъа къатышырыкъла белгиле болушукъларыла. Алгачу бурулгъан тематикагъа керѣ эссе жазаргъа тошериди.

Ючюнчю, ахар тур, апрельде Москвада бардырылганды. Аны кезуеюнде лекцияла окугъулуудула, тренингле бардырылгандыла, культура программала кѣргѣзтѣлюкюнде, финансла жаны бла кеслерге бла тобушеуле, «тѣрегѣ столла» кураллыкъыла. Олимпиадада хоргалгъанла 1-чи даражалы, алы жарлени алгъанла уа 2-чи эмда 3-ю даражалы дипломма бла сауыгаланырыкъыла.

Ирина КУЖЕВА.

КЪМР-ни Президентини бла Правительствоууну пресс-службасы.

Жазылуу - 2010
«Заман» - сизни газетигизди! Ашыгъыгъыз - жазылыгъыз! Жазылууну алты айгъа багъасы - 356 сом 10 копек. Бизни индексиз - 51532

Назмучуну суймеклиги 3 бет

Тоулу къыз немисли профессорну сейирсизденди 3 бет

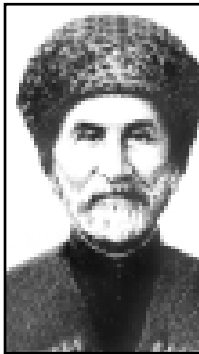
«Туристле дайым келип турууну къайгысын кѣребиз» 4 бет

БИРИНИ

ЮБИЛЕЙ

Гозмучуну сыймеклиги

Бусагата Нартан эл шакар тирсинде бел бай, хар неси да жетишкен элден бирди. Тенгсизлик, киши кыйынын ашуу, жарлыны басынчыктуу дегенча, адамлыкка келишимине ишсе энди, көк элпеденча, анда да жоромейдинде. Ол деген: «Кыйдак да, Нартан эл фитианад, өтюрөк, алтык ишшеден кери болганды. Бекмурза Пачев тирилип, кыйтып келип кыраса, тууган элине бир торло чурум абаллыкты тойкойду деп, эли кемчиликтери жадыры тойкойду, жалаңда пост жашаган заман бла биогнолконю арасында уллу айрыканы чертмекчиди».

1854 жыл - кыабарты назмучуну тууган жылы - XIX өмүрүнө арасында, анга көрө, жашуу чойрейликке бек кыатыланган заманды. Бекмурза (1854-1936 жж.) ырым-жырыюно туугунду, баш эркинлиги, малы, жери болмаган тукуму. Аны жазуу, төрөде да белгиленген - кыарын ашын мангылы тери бла мажаруу, аны да болгуну тап, талсөз тогуноне кереди.

Бекмурза кылуна таяк элп заманга, медирөсө жюрюк, кыара таныганды, кеси теллосу билгери кергезганы ол да билгери. Бусагатада жашауу бери, абаданан да көбүсө, эс бурмаган, магына бермеген зат - ол заманда билгип алгыныкыга уа кыайр барлык эди жаш адам? Ол көнжө, жери тасарын билген зат болса да? Жалпы халкыны бир уллу игилек келтиргери болуусу эсе да?

Медирөсөдө кыара таныган эсе да, жашууга эс кыары бар эсе да, алтык Бекмурза да уллу ишлери, терилсизге угуй, кыайр жашайман деген, хар жарлыгы да тийиши жарысууга чалыныпды. Майна белгили жол - жалчылык.

Таякны кылуна бек туруп, Бекмурза жалчыга чыгады. Жашуу алай баштанып, кыабартына Көпчүлү жашууларына, аны жашууда да көтөр эди алай-жалчыга туур эди ауук жылыны, башны мадарын көрөр эди, койнери эди бир чакыра, сабиле тууу эдиле, сора жакшы койнерю жашуу кеси ызы бла барып эди. Бек аламат болса, көлдөн чыгармачылыккы айтыр эди сабилерине, ыгыгыш сакыгадан картпага, эллиге жырыла, жомакка, элберле, алгышала...

лары бла байланган Бабука бла Бекмурза сакый эдиле тамалары ырыкчаларкы, көбкөн игилек, изми сакылаңчан. Арта, не ашуу, мулда болуп, чамлапын кыайтхан эдиле келечиле. Ничжлары алаңы, хылык этип, арт этектерин ал этип кыастан эдиле.

Ха да, кыз кыачырган анга төрө тойкойду. Бабука аны биргесине жер этегине да барлыкты! Сора Бекмурза негерлерин жыйды да, сойгөн кызын кыачыра да, кыачылганын дагы урган этегенча болду иши. Ничжлары сыйырган эдиле кызыларын, Бекмурзаны арбасы ауган эди.

Жарлы тукумда, жарлы жеринде тууган Бекмурзаны жорюгине поэзияны отун тамызган бек уллу сылтапдан бири ол эди - аны Аллах берген факхмусуна жарык урдурган, сезимин уйган. Бекмурзаны кыабарты халкыга белги эткен, буюгон бизге да жеткен бек мажал чыгармаларында «Бекмурзаны кыатып алдырганды» алай бла жазылганды. Ол эл-элпеге төрк жайлыганды, адамла аны көлдөн биллп айтаңдылар.

Бекмурза анда жалаңда кесини жарысуну айтып кыюиса, наму алай бир жайлым эди, анда аны кибики келпче кеслерин көргөндиле, кеслерин жарысууларын, акык топ болууларын. Аны бла бирге Б.Пачев, тенгсизлики сөгө, тукуму айырыуу, байлыккы адамлыккыдан бийикте салуу - халкыны эмиш этегини, жаш адамданы насыллары сыйгартканы айта эди.

Андан ары жашууда Бекмурза чыгармачылыккында эли, халкы бла бирге болуп, жашууны жаңы ашууларына, жоланыуларына туюбий көлгөндиле, акылынан көлгөндү надмударында ачык айтканды. Ол да, Кизимча, кеси харфлык кырауп, жазырга көрүшөндү.

Ол заманда аны харфлыгынан аңгылаганла кыабарты элпедө жоккуну орунда болганылыккыга, ол бек уллу бурулуш эди. Халкыны жазуу ишге термилген ачыккалаган шарт! Айхай да, аны назмлары бергек көлдөн жазылгандыла. Болсода аны жазуучугени, жашган затларын жиб бла айтып угуй, кыгагыткы тоюорюн башлаганы - Бекмурза жезуакы (жырык) угуй, назмучу болганын көргөзөтөди.

«Минги-Тауру» бетлеринде

Быйыл адабият журналыбыздын акыркы номери чыкты. Анда литературанын белгиле адамдарын юбилейери бла байламды бир кыауым статья басмаалады: закый Муштай Карими 90-жылыгына Төпелпаны Алим, Гавданованы Ибрагимини 75-жылыгына Атайылланы Асият, Уялнаны Юосу 70-жылыгына уа Сарбашланы Алена жазадыла. Аны бла бирге башында айтылган жазуучулары - «Хорала тирминги», Гадай уллу уа - «Салгы» атып повесттеринин ажыргыны уа жаңы назмларынын окуркуга болуккуну.

Миллетни белгиле адамдарына дайым да эс бурдуу «Минги-Тау», алай аты бла элчилген жисиди Ботталаны, Муктарын «Салам алейкум, народнын!» деген статьясы. Ол РФ-ни халкы артисти Кюючуланы Магометини осондон уллу сыймеклик бла казады. Актер закый Кызыны бла, маршал Баттихийи бла да уллу шөк болганды. Магометини ала бла тышгөн сурталлары сейрирдиле.

Малсыарлы скрипачны факхмусу сейр-тамаша этгендиле Санкт-Петербургда 19-чү өмүрдө окууна. «Кертиси да, алай адамды аты өмүрлөгө да кыалдыр керекчи. Төрк баша шаарда Солтанбек жашагыча Мухомедовский орамга (бусагатада Киров орам, 13) аны аты атаргы нек жарамайды? Нальпичке да алай».

Мени акылыма көрө, тау элде чыгып, Санк-Петербургда окууп, Төрк баша жамаатынын ийнекы болууга жетишкен закый музыкант Абайланы Солтанбекни аты Кыабарты-Малкхар бла Осетини да кыарындаш бирликтери тухан ирет көлүр болгонлай кыалдыкчы», - деп жазады догерили ани. Анга угуй дерик не хазна талбосун бизни халкыда.

Ападан сора да, журналда Шаууланы Хасанни, Аликманын Владимирини, Геннадий Коммодовну эс башталаны жазганларын окуркуга болуккуну. Кыалламырын сынан да бир нична жаш адам башлаган эдиле. Халкыны Хасанни акырым таурулары уа кими да эсин кеслерине бурупкунула.

«Усталыкы»

«Усталыкы» жазуучуларына көп миллетке эртеден да белгилди. Алгын заманды сабий кызычыларыны 7-8-жыллык кезулеринде баштап тигере юйрөтгендиле. Кыз жолуккандан оксо накышла бла жасалган омект жазыккыларга дер хари нени да эткендиле ала. Адете көрө, эрге чыгыр жасалганын кыабарты бла хазырларга керек эдиле.

Бусагата алай кыаты болмайдыла кызыланы тигере юйрөгери. Токенделе, бозорда сойгөн затыны хазырлай алып кыюса. Халкыны чемериги белгиленмейди харкюлчөк жашууда, жалаңда көрмөчө чыккылойдыла саян. Ол ө бек эс көтөр бийрери бизге милеттин осонден. Алай алымса барды кыууан адам бу усталыккы саклыуларын асмай, кыаты болуп көрүшөтөн.

Бу ишге юйрөнгө сойгөн таулу кызыладан бири Ахмат-Улифия бла мен ушак бардырганды. Ол кеси да КМКУ-ну декретивно-прикладное искусство деген бляномондо окудуу.

Жарашуулук

«Усталыкы» жазуучуларына көп миллетке эртеден да белгилди. Алгын заманды сабий кызычыларыны 7-8-жыллык кезулеринде баштап тигере юйрөтгендиле. Кыз жолуккандан оксо накышла бла жасалган омект жазыккыларга дер хари нени да эткендиле ала. Адете көрө, эрге чыгыр жасалганын кыабарты бла хазырларга керек эдиле.

Бусагата алай кыаты болмайдыла кызыланы тигере юйрөгери. Токенделе, бозорда сойгөн затыны хазырлай алып кыюса. Халкыны чемериги белгиленмейди харкюлчөк жашууда, жалаңда көрмөчө чыккылойдыла саян. Ол ө бек эс көтөр бийрери бизге милеттин осонден. Алай алымса барды кыууан адам бу усталыккы саклыуларын асмай, кыаты болуп көрүшөтөн.

Бу ишге юйрөнгө сойгөн таулу кызыладан бири Ахмат-Улифия бла мен ушак бардырганды. Ол кеси да КМКУ-ну декретивно-прикладное искусство деген бляномондо окудуу.

«Усталыкыга элтген көпюр нюзюрленуоду, тырмашыуду»

Таулу тийрүүлөрүн факхмусу көп миллетке эртеден да белгилди. Алгын заманды сабий кызычыларыны 7-8-жыллык кезулеринде баштап тигере юйрөтгендиле. Кыз жолуккандан оксо накышла бла жасалган омект жазыккыларга дер хари нени да эткендиле ала. Адете көрө, эрге чыгыр жасалганын кыабарты бла хазырларга керек эдиле.

Бусагата алай кыаты болмайдыла кызыланы тигере юйрөгери. Токенделе, бозорда сойгөн затыны хазырлай алып кыюса. Халкыны чемериги белгиленмейди харкюлчөк жашууда, жалаңда көрмөчө чыккылойдыла саян. Ол ө бек эс көтөр бийрери бизге милеттин осонден. Алай алымса барды кыууан адам бу усталыккы саклыуларын асмай, кыаты болуп көрүшөтөн.

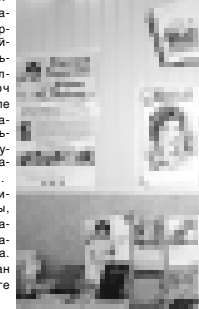
Бу ишге юйрөнгө сойгөн таулу кызыладан бири Ахмат-Улифия бла мен ушак бардырганды. Ол кеси да КМКУ-ну декретивно-прикладное искусство деген бляномондо окудуу.

КЕРМЮЧ

Жик-жиги бла хапарлайды

КМКУ-ну педагогика колледжинде РФ-ни Кырар саугасыны лавраты, Кыабарты-Малкхарны эм Кырарачи-Черкесни халкы посты Зумакулланы Танзияны 75-жылыгына аталган көрмөчө куургалганды. Анда студентне аны жашууну эм чыгармачылыккыны осонден жазганды ишлерин, кеслери этген суратланы, назмучуну китаплары да көрүгөре болукту эди.

Зумакулланы Танзиялга жораланган көрмөчөдө.

Багдалай билим

Таулу кыз немисли профессорну сейрсиндиргенди

Гейдельберг университетини (Германия) сынау клиника фармакологияны бла токсикологияны институтун сайлы профессордук доктор Бьер Леммер алгыаркыла халкыны шөкүлчүлөрүн Россия университетинде битегую патологиян эм патология физиологияны кафедрасыны чакырыуу бла ол бийик окуу юйрө болганды. Профессор Еерланы белгиле хронобиологиярында бла хронофармакологиярында бириди, медицина факкультетини студенттерине бла преподавательлерине хронодицианы маганылы впрспаларыны, энчи айтханда, адамга биоритмилени маганыларын осонден сейрилик лекцияла окуганды. Анга тынгалыга Москваны баша биик окуу юйлерини преподавательери бла илму тинтуу институтларыны илму күүлүкчулары да келген эдиле.

фессор анга уллу эс буруп тынгылаган тилманчыны угуй, студент кызыны эсейди. Ол а бизни бир жерлибиз, Тырнаузуда билим беруюно - биринчи номерли лицейи - муниципальный учреждение Росии башлап кеткен, бусагата үч халкылаңы шөкүлчүлары Росии университетинде медицина факкультетини ичюнчю курсуну студентт Жазаланы Зукура эди.

Лекцидан сора Леммер, аны кыатына келип, инглиз тилде окулуптан лекцияны маганына аныгылаңган бла кыагыны билгери сойгөнди. Зукура анга инглиз тилде жууап бергенди. Экинсини арасында ушак баштанганды. Кыз бу тилин жалаңда лицейде (устазы Наталья Леонидовна Шишкова) болганында, университетде уа француз тили окуганын айтканды.

Көлдөндөн бирчра, россей шөкүлдө сабиле тыл кыралыны тилден былай билим алгылаңларына доктор Леммер бир кесек сейр окуна этгенди. Андан сора ол Зукурага медицина төлдөн ачуу суратында студент кыз а алгач тынглы жууап бергенди. Сенишулерини ахырнда профессор битеу жыйылганыла алларнда бу студент кызыны Гейдельберг университетеде медицинадан лекциялары курсуна тынгларга эмда андан ары уа медицина стажировканы бардырырга жайда Германияда чакырган жаныны осонден билдиргенди.

Интернетти осюо бла жиберген письмосунда Жазаланы Зукура биринчи номерли лицейи бошагылаңны атларында билим беруюно бу учреждениесыны усталарыны ани директору Мухамед Абуабировови Лихович тынглы билим алгырга керекли тап оңгла куурагандылары ючюн уллу ыспас этгенди эмда ырызсылыгын билдиргенди.

ЛЕММЕРЛАНЫ Анатолий.

АППАЙЛАНЫ Жанна. СУРАТЛАДА: Улфия этген кийимле.

